

องค์ธรรมแห่งสามัคคี

พระราชสุทธินิพนธ์มงคล

D072

ความเป็นผู้ธำรงศีล อาริอารอบเอื้อเพื่อเผื่อแผ่เจือจานแก่กัน ตามกำลังของตน อันนี้เป็นทางให้เกิดความสามัคคีประการ ๑ ความเป็นคนใจจัด เหนียวแน่น เห็นแต่ประโยชน์ของตนฝ่ายเดียว เป็นเหตุทำลายความสามัคคี

ความเป็นผู้มีวาจาอ่อนหวาน นุ่มนวลควรดื่มไว้ในใจ ถึงแม้ว่าวาจาจะหยาบคาย แต่เป็นเครื่องเตือนใจให้ประพฤติดี วาจาเช่นนี้ ก็ควรดื่มไว้ในใจ อันนี้เป็นทางให้เกิดความสามัคคีประการ ๑ การพูดเสียดสี กระทบกระถัง บริภาษให้บาดใจ เป็นเหตุทำลายความสามัคคี

ความประพฤติกิจ ที่เป็นประโยชน์ต่อกัน คือความเป็นผู้โอบอ้อม เห็นเขาได้ทุกข์ยากก็เอาใจช่วยและคอยถามข่าวคราวทุกข์สุขแห่งกันและ กัน สิ่งใดที่ควรแก่กำลังก็ช่วยเหลือไม่ดูตาย เห็นสิ่งใดผิดก็ช่วยตักเตือน ถ้าความเสื่อมเสียจะมีมาถึงก็ช่วยแก้ไขป้องกัน โดยเต็มกำลัง อันนี้เป็นทางให้เกิดความสามัคคีประการ ๑ ความดูตายเพิกเฉยต่อผู้ตกอับ หรือกลับซ้ำเติมส่งเสริมโทษภัย เป็นเหตุทำลายความสามัคคี

ความเป็นผู้มีตนเสมอ คือเป็นคนมีมารยาทเรียบร้อย ไม่หยาบคาย แม้จะมีโภคสมบัติ และอำนาจคุณวุฒิ วิทยาความรู้อย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ก็ไม่ดูหมิ่นผู้อื่นว่าเลวทรามกว่าตนเกินไป ประพฤติพอเหมาะแก่คุณสมบัติแห่งตน เป็นผู้คงที่ไม่เอียงเพราะอคติ ผู้ใดประพฤติดีก็

ชมตามความดี ผู้ใดประพฤติกุจจริตผิดจากครองธรรมก็ว่ากล่าวสั่งสอนตามความผิดของผู้นั้น อันนี้เป็นทางให้เกิดความสามัคคี

ประการ ๑ ความเป็นผู้ถือตัวดูหมิ่นผู้อื่นเกินไปและประพฤตินอนเอนเอียง ไม่เที่ยงธรรม เป็นเหตุทำลายความสามัคคี